

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Херсонського державного
університету

Олександр СИТНАКОВСЬКИЙ

« 18 » вересня 2024 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Освітня програма Психологія
Спеціальність 053 Психологія
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Факультет психології, історії та соціології
Кафедра психології
Курс 1,2

ПОГОДЖУЮ

Проректорка з навчальної та науково-
педагогічної роботи

 Дар'я МАЛЬЧИКОВА

« 13 » вересня 2024 р.

Івано-Франківськ 2024

Програма розроблена:

1. Тавровецька Н.І. – кандидатка психологічних наук, доцентка кафедри психології, гарант ОП «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;
2. Коллі-Шамне А.В. – докторка психологічних наук, професорка, професорка кафедри психології;
3. Попович І.С. – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології;
4. Шелестова О.В. – кандидатка психологічних наук, доцентка кафедри психології,

Програму розроблено на основі освітньої програми «Психологія» затверджену наказом №288-Д від 28 травня 2024р.

(освітньої програми, коли і ким затверджена)

В.о. декана факультету

Ірина ШАПОШНИКОВА

Затверджено на засіданні кафедри психології

Протокол № 17 від « 3 » червня 2024 р.

В.о. завідувачки кафедри

Наталія ТАВРОВЕЦЬКА

Схвалено науково-методичною радою факультету

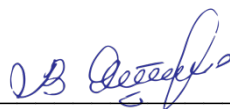
Протокол № 10 від « 17 » червня 2024 р.

Голова ради

Наталія ТАВРОВЕЦЬКА

Керівниця навчального відділу

Вікторія ЯЦЕНКО

ЗМІСТ

Вступ.....	5
Мета і завдання практичної підготовки.....	5
Структура практичної підготовки та опис практик.....	6
Організація проведення практичної підготовки	9
Підведення підсумків практики.....	14
Перелік рекомендованих джерел.....	15

ВСТУП

Практична підготовка здобувачів, які навчаються у Херсонському державному університеті, здійснюється шляхом проходження ними практики в закладах освіти, на підприємствах, в установах та організаціях згідно з укладеними закладами договорами або у його структурних підрозділах, що забезпечують практичну підготовку.

Політика щодо академічної доброчесності регламентується Положенням академічної доброчесності учасників освітнього процесу Херсонського державного університету.

Організація і проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти Херсонського державного університету регламентується такими документами:

1. Закон України «Про вищу освіту». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Закон України «Про освіту». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Кодекс законів про працю України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
4. Положення про проведення практики здобувачів вищих навчальних закладів України, затверджене наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 № 93. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>
5. Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 № 1669. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0100-18#Text>
6. Стандарти вищої освіти відповідних спеціальностей.
7. Положення про організацію освітнього процесу в Херсонському державному університеті від 02.09.2020 № 789-Д, Про введення в дію рішення вченої ради ХДУ від 29.01.2024 про внесення змін до Положення про організацію освітнього процесу в Херсонському державному університеті від 07.02.2024 №88-Д <https://ksu24.kspu.edu/s/7ogSN>
8. Про введення в дію рішення вченої ради ХДУ від 30.10.2023 про затвердження Положення про організацію та проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти у Херсонському державному університеті від 17.11.2023 № 521-Д. <https://ksu24.kspu.edu/s/w34uF>
9. Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Херсонського державного університету від 26.06.2020 № 592-Д. <https://ksu24.kspu.edu/s/y0Eb8>
10. Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Херсонського державного університету від 06.04.2021 р. №419-Д. <https://ksu24.kspu.edu/s/TSxs4>
11. Про введення в дію рішення вченої ради ХДУ від 26.08.2024 про затвердження Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті (наказ від 28.08.2024

№ 410-Д) <https://ksu24.kspu.edu/s/z9TMA>

12.Порядок надання індивідуального графіка навчання, індивідуального терміну проходження практики та складання заліково-екзаменаційної сесії у Херсонському державному університеті від 04.12.2019 № 1023 – Д, Про внесення змін до Порядку надання індивідуального графіка навчання, індивідуального терміну проходження практики та складання заліково-екзаменаційної сесії у Херсонського державному університеті (наказ 04.12.2019 №1023-Д) від 13.09.2022 №442-Д [https://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/Порядок%20надання%20індивід.%20графіка%20навчання,%20індивід.%20терміну%20проходж.%20практики%20та%20склад.%20заліково-екзамен.%20сесії%20у%20ХДУ%20\(наказ%20від%2004.12.2019%20№10.pdf?id=cde8af4a-32d9-44a5-b092-b852979ece6b](https://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/Порядок%20надання%20індивід.%20графіка%20навчання,%20індивід.%20терміну%20проходж.%20практики%20та%20склад.%20заліково-екзамен.%20сесії%20у%20ХДУ%20(наказ%20від%2004.12.2019%20№10.pdf?id=cde8af4a-32d9-44a5-b092-b852979ece6b)

13.Порядок оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у Херсонському державному університеті від 07.09.2020 № 802-Д. <https://ksu24.kspu.edu/s/TanPg>

14.ОПП «Назва», рік.

15. НП та РП рік.

Наскрізна програма визначає рекомендації стосовно різних видів, форм і методів контролю якості досягнень здобувачів у закладах вищої освіти. Цей документ розроблений відповідно до вимог Стандарту вищої освіти України у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія», який був затверджений та введений в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24 квітня 2019 року №565. Також ця програма відповідає положенню про проведення практики здобувачів у закладах вищої освіти України, яке було затверджено наказом Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 року № 93; Положення про організацію та проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти у Херсонському державному університеті, затвердженого вченою радою від 30.10.2023 р. №6.

Вдосконалення освітнього процесу для другого (магістерського) рівня вищої освіти у галузі психології потребує від досвідчених фахівців активної підтримки для закріплення, систематизації і поглиблення їх теоретичних знань, навичок і вмінь. Це дозволить отримати чітке уявлення про роботу психологічних служб та ознайомитися з організаційною структурою. Використовуючи набутий досвід у професійній практиці, здобувачі збагачують свої спеціальні вміння та розвивають свою професійну майстерність. Спрямоване вивчення психологічного досвіду та використання відповідних методик є корисним і необхідним елементом професійного зростання. Аналіз діяльності психологів та участь у їх заняттях допомагає засвоїти необхідні принципи майбутньої професії, ознайомлюючи їх з інноваційними методиками, новими соціально-психологічними програмами та авторськими підходами. Це дозволяє оцінити сучасний стан психологічної роботи в різних типах закладів, установ та організацій. Загалом, практика

сприяє підвищенню рівня професійної майстерності, стимулює розвиток творчих здібностей та формує самостійність у майбутніх спеціалістів.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Мета практики полягає у практичній підготовці здобувачів для професійної діяльності відповідно до вимог Стандарту вищої освіти та освітньо-професійної програми магістра за спеціальністю 053 Психологія. Вона включає освоєння сучасних методів, форм організації та засобів роботи в психологічній галузі, а також формування професійних навичок і умінь, необхідних для самостійного прийняття рішень в різних ситуаціях. Однією з важливих цілей є розвиток постійної потреби в систематичному оновленні знань та їх творчому використанні у практичній діяльності.

Завдання практики:

- ✓ Розвиток компетенцій у проведенні психодіагностичних процедур: вміння обирати, створювати та застосовувати наукові методи, проведення психологічних обстежень для виявлення факторів, які впливають на особистісний розвиток та міжособистісне спілкування.
- ✓ Набуття навичок у корекційній та розвивальній діяльності: усунення відхилень у індивідуальному або груповому розвитку; сприяння формуванню позитивної життєвої стратегії та перспективи.
- ✓ Розвиток компетенцій у проведенні психологічного консультування: надання психологічної підтримки у життєвих ситуаціях через проведення консультаційних зустрічей;
- ✓ Збільшення вмінь та навичок у проведенні психологічної профілактичної діяльності: підтримання психічного здоров'я; запобігання відхилень у розвитку особистості (групи, колективу); уникнення конфліктів та напруженості в міжособистих відносинах.
- ✓ Залучення до просвітницької діяльності: надання актуальних психологічних знань з сучасних проблем.
- ✓ Стимулювання самоосвітньої активності: вивчення нових фахових публікацій з психології, робота з бібліотекою, підтримка студентів у професійному розвитку.
- ✓ Розвиток психологічної культури через проведення лекцій, семінарів, тренінгів.

Практика здобувачів передбачає систематичне та послідовне навчання з отриманням необхідного обсягу практичних знань і навичок відповідно до освітнього рівня: магістр.

Практична підготовка здобувачів спрямована на оволодіння загальних і спеціальних (фахових) компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Очікувані компетентності та ПРН

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	ЗК	ФК (СК)	ПРН
ОК 10	Виробнича	ІК, ЗК2, ЗК8,	СК4, СК5	ПР 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. ПР 2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів. ПР 7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях. ПР 8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації. ПР 10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності ПР 14. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення.
ОК 11	Переддипломна	ІК, ЗК4, ЗК6, ЗК11	СК7, СК10, СК11, СК12	ПР 3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки. ПР 4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій. ПР 7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях. ПР 11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретної ситуації професійної діяльності. ПР 14. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення.

2. СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ОПИС ПРАКТИК

Структура практичної підготовки

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів ECTS	Форма Контролю	Опис, мета
ОК 10	Виробнича практика	18	Захист /диф. залік	опанування з організацією освітнього процесу у закладі вищої освіти та отримати досвід самостійної діяльності як психолога, поглибити теоретичні

				знання магістрантів з урахуванням сучасних умов освітнього процесу, а також закріпити практичні навички роботи психолога-практика в різних закладах та установах
OK 11	Переддипломна практика	6	Захист /диф. залік	здобуття фахових компетенцій у методології наукової діяльності, опанування методики наукових досліджень та поглиблення практичних навичок методології наукового дослідження у галузі психології.

Графік практичної підготовки денної форми навчання

Курс	Семестр	Вид практики	Тривалість	База практик	Відповідальний підрозділ
1	1	Переддипломна	1 тиждень	соціально-психологічна служба університету	Кафедра психології
1	2	Виробнича	8 тижнів	заклади дошкільної освіти, заклади загальної середньої освіти, навчально-виховні комплекси, спеціалізовані загальноосвітні школи, гімназії, ліцеї, професійні коледжі, навчально-реабілітаційні центри, спеціальні школи, пренатальні центри, центри соціальних служб для сім'ї та молоді, спеціалізовані соціально-психологічні служби, приватні підприємства та інші організації, які мають у своєму штаті психологів.	Кафедра психології
2	3	Виробнича	4 тижні	заклади дошкільної освіти, заклади загальної середньої освіти, навчально-виховні комплекси, спеціалізовані загальноосвітні школи, гімназії, ліцеї, професійні коледжі, навчально-реабілітаційні центри, спеціальні школи, пренатальні центри, центри соціальних служб для сім'ї та молоді, спеціалізовані соціально-психологічні	Кафедра психології

				служби, приватні підприємства та інші організації, які мають у своєму штаті психологів.	
2	3	Переддипломна	3 тижня	соціально-психологічна служба університету	Кафедра психології

Графік практичної підготовки заочної форми навчання

Курс	Семестр	Вид практики	Тривалість	База практик	Відповідальний підрозділ
1	1	Переддипломна	1 тиждень	соціально-психологічна служба університету	Кафедра психології
1	2	Виробнича	4 тижні	заклади дошкільної освіти, заклади загальної середньої освіти, навчально-виховні комплекси, спеціалізовані загальноосвітні школи, гімназії, ліцеї, професійні коледжі, навчально-реабілітаційні центри, спеціальні школи, пренатальні центри, центри соціальних служб для сім'ї та молоді, спеціалізовані соціально-психологічні служби, приватні підприємства та інші організації, які мають у своєму штаті психологів.	Кафедра психології
2	3	Виробнича	4 тижні	заклади дошкільної освіти, заклади загальної середньої освіти, навчально-виховні комплекси, спеціалізовані загальноосвітні школи, гімназії, ліцеї, професійні коледжі, навчально-реабілітаційні центри, спеціальні школи, пренатальні центри, центри соціальних служб для сім'ї та молоді, спеціалізовані соціально-психологічні служби, приватні підприємства та інші організації, які мають у своєму штаті психологів.	Кафедра психології
2	3	Переддипломна	3 тижня	соціально-психологічна служба університету	Кафедра психології

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Практична підготовка є невід'ємною складовою освітнього процесу для здобувачів ступеня магістра за ОП «Психологія». Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, розвиток професійних компетенцій, формування практичних навичок психологічного консультування, діагностики та корекційно-розвивальної роботи. Метою практики є підготовка магістрів до самостійної професійної діяльності в різних сферах

психологічної допомоги, а також оволодіння методами наукових досліджень у психології.

Етапи організації практики

2.1. Підготовчий етап

- Ознайомлення студентів із програмою практики, її цілями та завданнями.
- Визначення баз практики: заклади освіти, медичні установи, центри психологічної допомоги, соціальні служби, підприємства та організації.
- Розподіл студентів за базами практики та визначення індивідуальних завдань.
- Оформлення документації (направлення, договір про проходження практики, інструктаж з техніки безпеки).
- Ознайомлення з нормативно-правовими актами, які регулюють діяльність психолога.

2.2. Основний етап

- Виконання здобувачами професійних завдань відповідно до програми практики.
- Проведення психологічного діагностування, консультування, психокорекційної та психопросвітницької роботи.
- Аналіз та інтерпретація отриманих результатів.
- Участь у супервізіях та групових обговореннях випадків із професійними психологами.
- Взаємодія з клієнтами та колективом бази практики.
- Дотримання етичних норм і принципів психологічної діяльності.

2.3. Підсумковий етап

- Оформлення звітної документації (індивідуальний щоденник практики, звіт, кейс-аналіз, висновки щодо власного професійного розвитку).
- Оцінка рівня сформованості компетентностей магістрантів.
- Захист звітів про результати практики.
- Аналіз помилок і труднощів, рефлексія особистісного та професійного зростання.

Контроль та оцінювання результатів практики

Форми контролю:

- Проміжні звіти про виконання завдань.
- Відгуки керівників практики від установи та університету.
- Супервізійні зустрічі.
- Підсумковий захист звіту про практику.

Критерії оцінювання:

- Рівень оволодіння професійними компетентностями.
- Якість виконання психологічної роботи.
- Вміння застосовувати теоретичні знання на практиці.
- Рефлексія особистісного розвитку та професійного становлення.

Документаційне забезпечення практики

Здобувачі повинні підготувати наступні документи:

- **Щоденник практики** (опис виконаних завдань, рефлексія досвіду, аналіз професійних труднощів).
- **Звіт про практику** (опис бази практики, аналіз виконаної роботи, висновки).
- **Кейс-аналіз або психологічний висновок** за підсумками роботи з клієнтами.
- **Відгук керівника практики** (оцінка професійної діяльності студента).

Всі документи подаються керівнику практики від університету у визначені строки.

Висновок

Організація практичної підготовки магістрів-психологів забезпечує їх професійне становлення, розвиток практичних навичок та підготовку до майбутньої діяльності. Чітка структура проходження практики, взаємодія з фахівцями та застосування отриманих знань у реальних умовах сприяють формуванню висококваліфікованих спеціалістів у сфері психології.

Види завдань/робіт, критерії оцінювання та порядок нарахування балів з практики висвітлюється у робочих програмах практик.

3. Організація проведення практичної підготовки

Практична підготовка може здійснюватися за такими формами проходження практики:

– очна - основна форма проходження практики, що передбачає безпосереднє перебування здобувачів на базі практики, розташованій в Україні чи за кордоном, протягом встановленого терміну практики;

– онлайн (дистанційна) - форма проходження практики, що може бути застосована у виняткових випадках (в умовах воєнного стану, тимчасове переміщення університету, карантинні обмеження, участь здобувачів у міжнародних програмах обміну тощо) за умови виконання повного обсягу програми практики без безпосереднього перебування здобувачів на базі практики;

- змішана форма – форма, яка передбачає виконання частини завдань, передбачених програмою практики, в очному форматі, іншу частину – дистанційно.

Документальне забезпечення практичної підготовки включає:

- Договори про проходження практики;
- Службова від факультету на проходження практики;
- Наказ про проходження практики;
- Службова про проведення контрольного заходу;
- Розпорядження проректора з навчальної та науково-педагогічної роботи про проведення контрольного заходу;
- Семестровий звіт факультету про проходження практики відповідно плану-регламенту ХДУ поточного навчального року)

Контроль за організацію та проведення практичної підготовки здобувачів

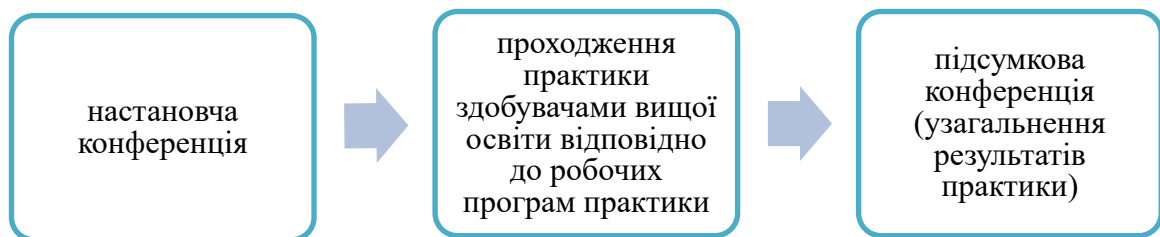
на факультеті здійснюють:

- декан факультету;
- завідувач/завідувачів кафедри;
- керівник практик від факультету (відповідальна особа за проведення практики на факультеті).

Відповідальність за виконання програми практики покладено на:

- гаранта освітніх програм;
- керівника/керівників практики від університету (за якими закріплені здобувачі відповідного виду практики);
- керівника практики від бази практики.

Кожна практика включає три етапи.

На першому етапі практики проводиться настановна конференція, на якій:

- завідувач кафедри та керівники розкривають мету та основні завдання практики, знайомлять здобувачів з базами практики, порядком проходження практики, видами робіт, порядком оцінювання, оформлення звітної документації та процедурою контрольного заходу.

На початку практики здобувачі вищої освіти повинні отримати інструктаж з охорони праці в галузі, ознайомитися з правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства, порядком отримання документації та матеріалів.

Обов'язки учасників практичної підготовки

<i>Учасник практичної підготовки</i>	<i>Зобов'язання</i>

<i>Учасник практичної підготовки</i>	<i>Зобов'язання</i>
Керівника практик від факультету	- координацію своєчасного укладання договорів з базами практики; - розподіл здобувачів за базами практики, за погодженням з кафедрами, та до початку практики подає службову для підготовки наказу до навчального відділу; - інструктаж про порядок проходження практики; - надання здобувачам-практикантам необхідних документів (програми практики, Звіт про результати практики, методичних рекомендацій щодо оформлення звітної документації тощо), перелік яких регламентується робочою програмою практики; - інструктаж здобувачів з безпеки життєдіяльності; - представлення доповіді на вченій раді факультету про перебіг проходження практики здобувачів на базах практики та її результати; - подання до навчального відділу письмового звіту про проведення практики із зауваженнями та пропозиціями щодо поліпшення практичної підготовки здобувачів.
Керівника практики від університету	- облік відвідування здобувачами протягом терміну практики; - забезпечення виконання здобувачами програми практики; - консультування здобувачів щодо підготовки та оформлення звітної документації, особливості оформлення виконаних завдань, підготовку доповіді, повідомлення, виступу тощо; - подання звітної документації; - аналізування виконання програм практики й доповідь про її підсумки на засіданнях кафедри; - складання підсумкового звіту, який подається керівникові практики факультету.
Керівника практики від бази практики	- проведення інструктажу з охорони праці: вступний і безпосередньо на робочому місці; - надання здобувачам можливість користуватися матеріально-технічною базою й інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики; - забезпечення обліку проходження практик здобувачів; - повідомлення керівника практики факультету або керівника практики від університету про всі порушення трудової дисципліни, правил внутрішнього розпорядку та про інші порушення; - підготовку відгуку на кожного здобувача, відображаючи виконання програми практики; - надання здобувачам можливість апробувати матеріали дослідження до курсових і кваліфікаційних робіт (проектів).
Здобувача, який проходить практику:	- до початку практики одержати консультацію щодо оформлення документів (на настановній конференції з практики або в індивідуальному порядку); - своєчасно розпочати практику; - вивчити й суворо дотримуватись правил безпеки життєдіяльності й виробничої санітарії;

<i>Учасник практичної підготовки</i>	<i>Зобов'язання</i>
	- у повному обсязі виконати всі завдання програми практики; - скласти календарний графік проходження практики та залікових заходів, погодивши його з керівником від бази практики й викладачами-керівниками практики за фахом; - вести «Звіт про результати практики» та своєчасно подавати його на перевірку; - працювати відповідно до внутрішнього розпорядку бази практики (КЗпП України); - своєчасно оформити всі документи з практики у формі звіту; - проходити практику в терміни, визначені наказом по університету. Зміна строків проходження практики з поважних обставин, подовження терміну практики або надання індивідуального терміну проходження практики здійснюється наказом ректора за поданням декана факультету на підставі поданих документів, що підтверджують поважні причини щодо надання індивідуального терміну проходження практики.

Контроль під час практики складається з поточного і підсумкового.

За результатами проходження практик здобувачем подається звіт за результатами практики для перевірки та оцінювання. Вимоги до структури та обсягу звіту з практики представлені у робочих програмах практик.

4. Підведення підсумків практики

Після закінчення терміну практики здобувачі звітують про виконання програми практики. Форма та вимоги щодо оформлення пакету звітної документації здобувача про результати проходження практик надається у робочій програмі практики. Термін подачі здобувачем пакету звітної документації встановлюються керівником практики від університету за узгодженням із завідувачем кафедри та керівником практики від факультетам, але не пізніше дати підсумкової конференції.

Після закінчення практики здобувач надає звітну документацію керівникові практики від університету і звітує перед комісією про виконання робочої програми практики. Захист здобувачами вищої освіти результатів практики відбувається перед комісією, склад якої затверджується розпорядженням проректорки з навчальної та науково-педагогічної роботи, за результати захисту відображаються у відомості обліку успішності та індивідуальному плані здобувача. Непроходження або невиконання програми практики у повному обсязі вважаються невиконанням індивідуального навчального плану. Здобувач, який не виконав програму практики без поважної причини, відраховується з університету. За умови невиконання здобувачем програми практики з поважної причини університет може надати індивідуальний термін проходження практики.

Здобувач, який виконав програму практики, але під час підведення

підсумків практики отримав незадовільну оцінку, має право покращити результат у період ліквідації академічної заборгованості, визначений регламентом університету згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Херсонського державному університеті та Порядком надання індивідуального графіка навчання, індивідуального терміну проходження практики та складання заліково-екзаменаційної сесії у Херсонському державному університеті.

Підсумки кожного виду практики обговорюються на засіданнях кафедри.

Критерії оцінювання результатів кожної практики визначаються Порядком оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті.

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade
90 – 100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Здобувач/-ка має право оскаржити організацію, процедуру проведення та результати оцінювання контрольних заходів відповідно до Порядку оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у Херсонському державному університеті.

5. Перелік рекомендованих джерел.

Основна література

1. Волошина В. В., Долинська Л.В. Загальна психологія: Практикум. К: Каравела, 2017. 280·с
2. Гриньова Н.В. Історія психології : курс лекцій : Навчальний посібник. Умань : Візаві, 2012. 209 с.
3. Губеладзе І.Г. Соціальна психологія власності : монографія. К.: Талком, 2021. 406 с.
4. Данилюк І. Історія психології в Україні. К.: Либідь, 2002. 152 с.
5. Дуткевич Т. В. Дитяча розвивально-корекційна психологія. Модульний навчальний посібник для студентів ВНЗ за напрямом підготовка 6.030103 «Практична психологія». К. : Центр учбової літератури, 2017. 304 с.

6. Загальна психологія : Навч. посібник / За ред. Л. Долинської, О. Скрипченко. К. : Либідь, 2005. 464 с.
7. Загальна психологія : Навч. посібник / О. П. Сергєєнкова, О. П. Коханова, О. В. Пасєка. К. : Центр учбової літератури, 2012. 296 с.
8. Загальна психологія : Підручник для студент вищих навч. закладів / За заг. ред. С. Д. Максименка. К. : Форум, 2000. 543 с.
9. Загальна психологія: Хрестоматія : Навч. посіб. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. К. : Каравела, 2007. 640 с.
10. Коханова О.П. Історія психології: від античності до початку ХХ століття. Навчальний посібник. Київ: Інтерсервіс, 2016. 235 с.
11. Корольчук М. С. Історія психології: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Ельга, Ніка-центр, 2010. 248 с.
12. Криворучко П. П. Історія психології: Курс лекцій. К.: КиМУ, 2003. 220 с.
13. Москаленко В. В. Соціальна психологія. Підручник. Видання 2-ге, виправлене та доповнене. К.: Центр учбової літератури, 2008. 688 с.
14. Маноха І.П.,Роменець В.А. Історія психології ХХ століття: Навчальний посібник для ВНЗ. К.: Либідь, 2007 832 с.
15. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ : «Нова Зоря», 2020. 192 с.
16. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія соціальної комунікації: навч. посібник. Івано-Франківськ, 2021. 224 с.
17. Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти / П.П.Горностай, М.М. Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В.Хазратова та ін. ; за ред. М.М.Слюсаревського. Київ: Талком, 2018. 580 с
18. Павелків Р. В. Загальна психологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. К. : Кондор, 2013. 570 с.
19. Попович І.С. Психологія соціальних очікувань особистості: методологія, теорія і практика: навч.-метод. посіб. Херсон: Олді-плюс, 2019. 158 с.
20. Психологія : Підручник / За ред. Ю. Л. Трофімова. К. : Либідь, 1999. 558 с.
21. Психология человека от рождения до смерти. Психологический атлас человека / Под ред. А. А. Реана. СПб. : Прайм-ЕВРОЗНАК, 2013. 382 с.
22. Роменець В.А. Історія психології ХІХ початок ХХ століття: Навч. посібник. К. : Либідь, 2007. 832 с.
23. Савчин М. В. Загальна психологія : Навчальний посібник. К. : Академвидав, 2012. 461 с.
24. Савчин М. Вікова психологія: навч. посіб. 3-тє вид. перероб., доповн. К. : ВЦ «Академія», 2017. 368 с.
25. Сергєєнкова О. П. Вікова психологія. Навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2012. 376 с.
26. Скрипченко О. В., Долинська Л. В. Загальна психологія: Підручник. К:Каравела, 2017. 464 с.

27. Слюсаревський М. М., Блинова О.Є. Психологія міграції : Навчальний посібник ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Видання друге, перероблене і доповнене. Київ : Талком, 2018. 360 с.
28. Шахова О.Г. Соціальна психологія особистості: Навчальний посібник. Харків: «Контраст», 2019. 116 с

Додаткова література

1. Вікова та педагогічна психологія: навч. посіб. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін.. К. : Просвіта, 2001. 416 с.
2. Жуков С. М., Жукова Т. В. Історія психології. К.: Кондор, 2009. 232 с.
3. Кузікова С. Б. Теорія і практика вікової психокорекції : навч. посіб. Суми. : ВТД «Університетська книга», 2008. 384 с.
4. Максименко С. Д. Генеза здійснення особистості : наукова монографія. К. : Вид-во ТОВ «КММ», 2006. 240 с.
5. Роменець В. А. Історія психології XVIII століття. Епоха Просвітництва: Навч. посібн. К.: Либідь, 2006. 1000 с.
6. Носенко Е. Л., Аршава І. Ф. Сучасні напрями зарубіжної психології: психологія особистості : Підручник. Д. : Вид-во ДНУ, 2010. 327 с.
7. Психологія мас : навчальний посібник / автор-упорядник Я. Є. Кальба. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2012. 208 с.

Інформаційні ресурси:

1. Варій М. Й. Загальна психологія : Навчальний посібник [Електронний ресурс]. К. : Центр учбової літератури, 2007. 968 с. Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-book-113.html>
2. Загальна психологія : Навчальний посібник [Електронний ресурс] / О. П. Сергєєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасєка. К. : Центр учбової літератури, 2012. Режим доступу: http://www.college-chnu.cv.ua/images/Books/Nastja/sergeenkova_o_p_zagalna_psihologiya.pdf
3. Загальна психологія : Підручник [Електронний ресурс] / За ред. О. В. Скрипниченко. Режим доступу: <http://westudents.com.ua/knigi/505-zagalna-psihologya-skripchenko-ov-.html>
4. Махній І.П., Скок М.А. Історія психологічної думки: Навч. посібник [Електронний ресурс]. Чернігів: Чернігівський національний університет ім. Т.Г. Шевченка, 2010: [http //makhnii-history.blogspot.com/](http://makhnii-history.blogspot.com/).
5. Савчин М.В. Вікова психологія : навч. посіб. [Електронний ресурс]. К.: Академвидав, 2006. 360с. // <http://studentam.net.ua/content/category/>
6. <http://www.psychologytoday.com/> психологічний он-лайн журнал.
<http://psyfactor.org/> проект “Пси-фактор”.